Alkotóművészeti Koordinációs Iroda
Cím: 1055 Budapest, Honvéd u. 13-15. Levélcím: 1463 Budapest, Pf.: 1036.
http://alkotomuveszet.com

Előadó: Beck Szilvia
Ügyiratszám: 23/2026

Az 1991. évi XX. törvény 109. §. (1., 2.) bekezdése alapján készült

SZAKVÉLEMÉNY

Nagy Benedek szobrászművész által készített

Szent Borbála című emlékműről

A szakvélemény a Móri Városvédő és Szépítő Egyesület felkérésére és költségvállalásával készült.

A Móri Bányász Szakszervezet évekkel ezelőtt szeretett volna már emlékművet állítani a környékbeli bányászok tiszteletére. Két évvel később csatlakozott e tervhez a helyi Városvédő és Szépítő Egyesület, a Képző- és Iparművészeti Szabadiskolai Alapítvány és a Wekerle Sándor Alapítvány. A négy szervezet megállapodást kötött egymással, felosztották a feladatokat és elkezdték az adományok gyűjtését.

A jelenleg látható Szent Borbála emlékmű a művész harmadik ilyen témájú alkotása. Az első Borbála szobrot Balinkán állították fel 1992-ben, majd 2000-ben Gánton a következőt, mindkettő bronzból készült alkotás. A móri mű a balinkai nőalak továbbfejlesztett változata, magasabb kialakítással és bizonyos részeinek átalakításával. Eredeti elgondolás szerint szintén bronzból készült volna, de végül a szobor stílusához jobban illeszkedő ruskicai márványból lesz kifaragva. Az alak jobb kezében vértanúságára utaló kardot tart, bal kezében kelyhet, melyen Krisztus névjegye látható. Életének történetéből eredően a villám is attribútuma lett, mely a drapériákon lefelé az alatta posztamensként kialakított vár kompozíción is végig követhető. A nőalak ruhájának kialakításában a bányakristályok szerkezete köszön vissza. A torony-posztamens három osztatú, alsó részén román korra utaló boltívet, a középsőn ugyanez gótikus stílusban, a felső részen pedig egy ablakot látunk, mely keresztény hitének nyitottságát szimbolizálja. A torony kissé megbillen, összeomlani készül, mely a keresztény hit győzelmét mutatja a pogány múlt felett. Az alkotás legalsó eleme egy kőre fektetett fekete gránit lap, színe a bányák szénrétegét idézi. Az alkotás női alakja a faragás miatt kicsit változhat, de hangulatában megegyezik majd a jelenleg látható gipsz modellel. A végleges szobor a Móri Járási Hivatal épületének jobb oldalán (Bajcsy Zsilinszky út felől) található zöld területen lesz felállítva. Jelenleg ezen a részen kisebb fák nőnek, melyek átültetésre kerülnek,

így megfelelő teresedés alakulna ki a szobor számára. A járda szegélyének megbontásával a jelenlegi burkolat a szobor felé megnyílna és azt körbe is veszi majd, biztosítva ezzel körbejárhatóságát. Az alkotás tervezett magassága négy méter.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda által összehívott szakértői bizottság 2026. október 13-án megtekintette és véleményezte az 1:1 méretarányú gipsz modellt a művész műterme mellett megtartott ülésen (Mór, szőlőhegy).

A zsűri örömmel fogadja a helyi szervezetek példaértékű összefogását. Szerencsés, hogy olyan alkotó készíti a szobrot, aki korunk formaképzésével dolgozik. Nagyon támogatott az a gondolat, hogy bronzöntvény helyett kőből lesz kifaragva. Az emlékmű felépítésének koncepciója összetett, gazdag és újszerű. Formailag a tektonikus sziklaképződménytől felfelé egyre finomabb részletekig jutunk, mely végül Borbála arcán éri el csúcspontját. Szép a drapéria kristályképződményekké való átirata, kontraposzt mozdulata, a kezek ritmusa és dőlésszöge, nyakának íve és összességében az attribútumok megjelenítése. A zsűritagok javasolják a gazdag drapéria faktúra helyenkénti összevonását, így nem szorítana háttérbe néhány kisebb részletet (pl. kardot tartó kezet). Megfontolandó lehet az alak ruháján és a torony posztamensen áthaladó villám alakzat továbbvitele az alsó kő alapzatra is. Észrevételként említhető, hogy a kard markolata a modellen feljebb került a kard pengéjének síkjához képest. Erre a faragáskor majd figyelni érdemes. Az alsó kövön látható Szent Borbála felirat jelenleg bal oldalra csúszva olvasható, végleges formájában ennek helyzete igazodjon a szobor fő nézetéhez. A felállítás helyszíne megfelelő, mérete, léptéke szintén. A közelben található szobroktól formaképzésében eltér, de méltó módon illeszkedik közéjük.

Összességében a szobor egy magas szinten átgondolt és bemutatott, gondolatiságában is kimagasló alkotás. A szakértők gratulálnak az alkotónak, valamint minden támogató szervezetnek és személynek, aki a szobor felállításán munkálkodik.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda – a szakértői vélemények alapján – a bemutatott 1:1-es léptékű modellt, a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával elfogadásra és kivitelezésre javasolja.

Szakértők voltak: Erős Apolka szobrászművész, Tóth Dávid szobrászművész, az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda részéről Beck Szilvia kulturális menedzser, művészettörténész és Szalai Szonja kulturális menedzser, művészettörténész.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda a szakvéleményért a szerződés szerinti bírálati díjat számolja fel.

A szakvéleményt készítette: Beck Szilvia kulturális menedzser.

Budapest, 2026. 10. 29.

óművészeti Koordinációs Iroda
55 Budapest, Honvéd u. 13-15.
levélcím: 1463 Budapest, Pf.: 1036

Kossa Viktória
megbízott alkotóművészeti koordinációs irodavezető

Kapják:

- Sárvári Laura, Móri Városvédő és Szépítő Egyesület, 8060 Mór, Vasút u. 7.
- Losonczy Ildikó, ildiko.losonczy@gmail.com
- Irattár